

Manual per la protecziun d'uffants

Constatar a temp svilups disfavraivels
e periclitaziuns dal bainstar d'uffants ed
agir commensuradamain

gr.ch/cumpass

Kanton Graubünden
Chantun Grischun
Cantone dei Grigioni

Cumpass en in'egliada

Tge è Cumpass?

Cumpass è in instrument da lavur. Cumpass sustegna personas spezializadas e personas da referiment, sch'i sa tracta da **constatar a temp svilups disfavraivels e periclitaziuns dal bainstar d'uffants**, da valitar sezzas tals e d'agir commensuradamain. Cumpass duai dar curaschi da sa fidar da l'atgna intuiziun e da restar attent.

Ultra da Cumpass porscha la Cussegliaziun spezializada per la protecziun d'uffants ina cussegliaziun **nuncumplitgada, anonima e gratuita** per personas spezializadas e personas da referiment e porscha sustegn en cas da dumondas davart l'applicaziun da Cumpass.

Co funcziuna Cumpass?

Il [manual](#) maina tras la valitaziun. Il punct central è in schema d'agir structurà. Cun in sistem d'ampla guida il schema d'agir a valitar in svilup disfavraivel u ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant e preschenta mesiras adattadas.

En il [schurnal](#) vegnan documentadas infurmaziuns, observaziuns e percepziuns. En la protecziun d'uffants è la documentaziun fitg impurtanta per proteger ils uffants e giuvenils, per garantir la qualidad da la lavur e per segirar giuridicamain tut las personas participadas.

Ultra da quai stattan a disposiziun ulteriurs [instruments da lavur](#), sco models, propostas per discurs cun geniturs u cun uffants e giuvenils sco er infurmaziuns supplementaras per champs professionals. Quests instruments da lavur gidan ad agir en moda professiunala, sistematica e reflectada.

A tgi sa drizza Cumpass?

Cumpass sa drizza a **personas spezializadas** che han tras lur professiun contact cun uffants e giuvenils: personas che pratitgeschan professiuns pedagogicas u pedagogic-socialas sco er personas ch'èn activas en la tgira, en la promoziun ed en il sustegn d'uffants e da giuvenils. Latiers tutgan tranter auter:

- educaturas ed educaturs en canortas d'uffants pitschens, en chasas d'uffants e da giuvenils u en structuradas dal di
- personas d'instrucziun dals differents tips da scola e da la pedagogia curativa, mainascolas
- lavureras e lavurers socials en la lavur sociala da scola, en la cussegliaziun per dumondas da dependenza u en l'agid da migraziun e da fugitivs
- personas ch'èn activas en la lavur averta d'uffants e da giuvenils, en la lavur da project u da prevenziun
- cussegliadras e cussegliaders da geniturs e.u.v.

Cumpass sa drizza ad **ulteriuras personas da referiment** d'uffants e da giuvenils. Talas personas da referiment pon vegnir da differents champs da la vita. Latiers tutgan tranter auter:

- trenadras e trenaders en uniuns da sport e da temp liber
- magistras e magisters da musica
- manadras e manaders da gruppas da giuvenils en champs da vacanzas
- vischinas e vischins

Las personas da quests secturs da la vita han ina rolla impurtanta per la protecziun d'uffants. Ultra da la famiglia han ellas in stretg contact cun ils uffants e giuvenils. Perquai èsi impurtant, che personas da referiment daventan activas, sch'ellas constateschan segns per in svilup disfavraivel u ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant.

Tut las infurmaziuns ed ils documents chattais Vus sin:

www.gr.ch/cumpass

[Manual \(PDF\)](#)

[Schurnal \(PDF\)](#)

[Instruments da lavur](#)

Co sa differenziescha la Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants cun Cumpass da la cussegliaziun anonima da la APUC?

L'Autoritad per la protecziun d'uffants e da creschids (APUC) porscha cussegliaziuns anonimas d'in cas. Savens vegni fatg diever da questa purschida, sch'igl exista gia in suspect concret d'ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant. La APUC porscha ina valitaziun objectiva da la situaziun, infurmescha davart las basas legalas e sustegna la planisaziun e la realisaziun da mesiras en cas d'ina eventuala periclitaziun.

En cumbinaziun cun Cumpass intervegn la Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants pli baud e cumplettescha il concept da la APUC. Ella sa drizza a persunas spezialisadas ed a persunas da referiment ch'èn malsegiras, co ch'ellas duain giuditgar ina tscherta situaziun, er sch'i n'exista anc betg in suspect concret d'ina periclitaziun. Cun Cumpass èsi er pussaivel da far sez ina valitaziun.

Co sa differenziescha la Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants dal Standard grischun?

Il Standard grischun è in instrument cumplexiv e practic che sa basa sin 10 elements centrals per la prevenziun, la registraziun structurada e l'elavuraziun professiunala da violaziuns da cunfins en il context d'ina organisaziun. Sia finamira surordinada è la protecziun da l'integritad da tut las persunas d'ina organisaziun. Il Standard grischun premetta, che l'instrument saja introducì en l'organisaziun. El vegn applitgà, cura ch'igl exista in eveniment concret. Ultra d'uffants e da giuvenils sa drizza il Standard grischun a differentas autras gruppas da persunas.

Cun Cumpass metta la Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants ses focus sin svilups disfavraivels u periclitaziuns dal bainstar d'uffants, er sch'i existan mo indizis intscherts, in nausch sentiment u irritaziuns. El sustegna las singulas persunas spezialisadas u persunas da referiment, independentamain da lur context organisatoric.

Svilup ed accumpagnament spezialisà

Il cuntegn da Cumpass è vegnids elavurads:

- en ina cooperaziun interna da l'Uffizi dal servetsch social tranter ils secturs Famiglias, uffants e giuvenils, il Post da coordinaziun Violenza a chasa e las collavuraturas ed ils collavurats da l'Agid a victimas dal Grischun
- cun la participaziun da la Cumissiun spezialisada per la protecziun d'uffants e l'agid a la giuventetgna
- en il barat e cun contribuziuns da persunas spezialisadas da differentas gruppas professiunalas
- cun sclerir ils puncts da contact cun las autras purschidas dal sector da la protecziun d'uffants

resguardond las basas existentas:

- Basas ed instruments «**heb!** *hinschauen. einschätzen. begleiten*» – per constatar a temp svilups disfavraivels e periclitaziuns dal bainstar d'uffants dal chantun Son Gagl. Cun il consentiment da l'Uffizi per fatgs socials e da l'Uffizi per il provediment da sanadad dal chantun Son Gagl vegni renvià en il manual ad ulteriura litteratura en heb!
- Kantonaler Handlungsleitfaden Kindeswohlgefährdung dal chantun Schaffusa.
- Kindeswohlgefährdung erkennen und angemessen handeln, mussavia da la Protecziun d'uffants Svizra.

Cuntegn

	Cuntegn
	Introducziun
	Il schema d'agir declerà cun paucs pleds
	Principis en la protecziun d'uffants
	Constatar svilups disfavraivels e periclitaziuns dal bainstar d'uffants
	Applitgar il schema d'agir
	Posts da consultaziun
	Glista da litteratura

Remartgas davart l'utilisaziun

Versiun digitala

 Quest simbol avra ulteriuras infurmaziuns sin la pagina d'internet.

 Quest simbol As maina sin in'otra pagina dal medem document.

Versiun stampada

Sur il code QR survegnis Vus ulteriuras infurmaziuns sin la pagina d'internet.

www.gr.ch/cumpass

Introducziun

La protecziun d'uffants e da giuvenils è ina da las pli impurtantas incumbensas da nosa societad. Mintga furma da violenza u da negligentscha po avair consequenzas rigurusas per la sanadad corporala e psichica e disturbar il svilup a lunga vista. En il sectur da la protecziun d'uffants èsi perquai indispensabel da proceder en moda sistematica e cumpetenta.

Dumondas davart la protecziun d'uffants resultan savens en situaziuns che n'èn betg cleras. Ellas pretendan darar intervenziuns rigurusas immediatas. Bler pli savens vegnan las personas spezialisadas e las personas da referiment confruntadas cun situaziuns betg cleras u difficilas da valitar e cun malsegirezzas co proceder.

Per ina buna protecziun d'uffants dovri perseveranza. Las personas spezialisadas e las personas da referiment ston adina puspè sa dumandar, sche la situaziun sa meglierescha, resta tuttina u sa pegiurescha. Ellas ston percepir e prender serius a temp ils segns per in svilup disfavuraivel u per ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant. Ultra da quai ston las personas spezialisadas e las personas da referiment savair, tge pussaivladads ch'èn en lur champ da responsabladad: Cura ch'ellas dastgan resp. ston valitar ina situaziun e tge situaziuns che surpassan las atgnas pussaivladads specificas u ils cunfins persunals. Tant il barat collegial en il team sco er l'integraziun da personas spezialisadas externas pon esser in agid en quest connex.

Quest manual da l'Uffizi chantunal dal servetsch social porscha in agid concret en la pratica ed in proceder cleramain structurà per il cas urgent. Uschia presta el ina contribuziun a la protecziun d'uffants e da giuvenils e guida a rinforzar il senn da responsabladad da tut las personas che s'engaschan per il bainstar d'uffants e da giuvenils.

En il manual vegni per gronda part discurrì da «geniturs». Ultra dals dus geniturs dals uffants e giuvenils èn manegiads cun questa designaziun – en il manual sco er en ils documents appartegnents – adina er tut las autras personas responsablas per l'educaziun, sco p.ex. geniturs da tgira.

Uffants e giuvenils
dovran in ambient protegint
per crescher si.

La protecziun d'uffants
cumenza savens cun ina
intuiziun – e cun Vossa
attenziun.

Il schema d'agir declerà cun paucs plets

[Schurnal \(PDF\)](#)

[Instruments da lavur](#)

L'element central dal manual è il schema d'agir. Quest process è dividì en trais pass: mia valitaziun, barat collegial, entrada en contact cun la Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants. Ils trais pass dal process servan a valitar la ristga d'in svilup disfavuraivel u d'ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant ed ad instradar mesiras adattadas.

Cuntrari a las personas spezializadas han las personas da referiment savens main pussaivladads da sa barattar e da survegnir sustegn specific per valitar in nausch sentiment u ina situaziun. Ellas pon far sezzas ina valitaziun e percurrer ils trais pass dal process - ubain contactar directamain la Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants. En cas da dubi pon natiralmain er las personas spezializadas adina contactar la Cussegliaziun spezialisada, avant che las intschertezas u las situaziuns, ch'èn savens fitg pretensiusas e complexas, procuran ch'ellas refusan da vesair la situaziun d'urgenza dals uffants u juvenils.

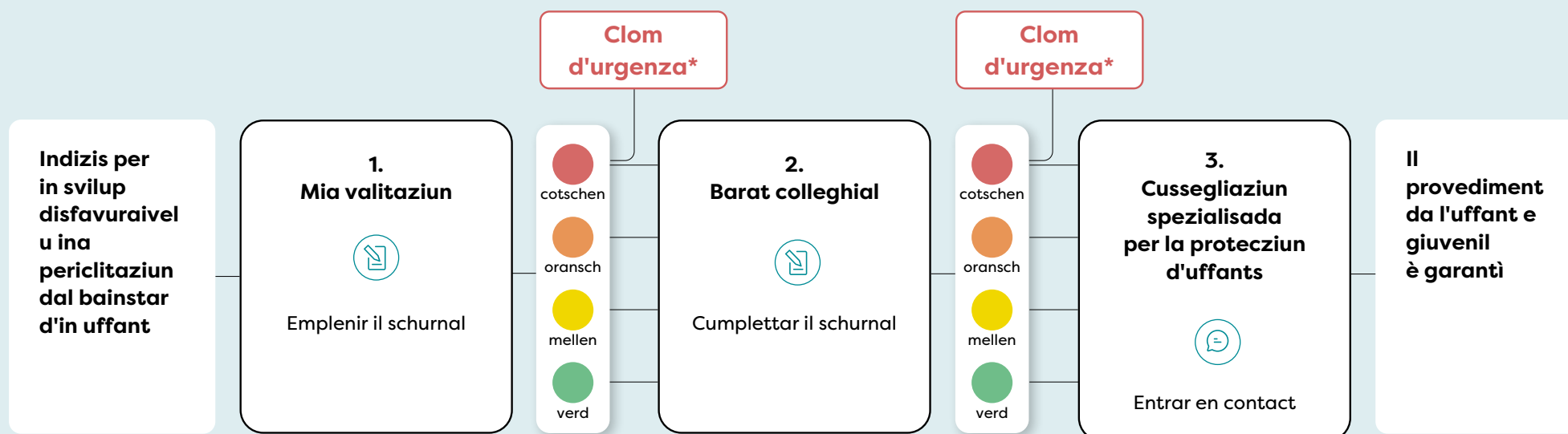
Il schema d'agir sa basa sin in sistem d'ampla. La valitaziun da la periclitaziun vegn fatga cun agid da quatter categorias da colurs - verd, mellen, oransch e cotschen. Las categorias da colurs defineschan plinavant l'ulteriu proceder sco er las pussaivladads d'intervenziun.

Avant l'emprim diever èsi impurtant da sa famigliarisar cun il [→ schema d'agir \(pagina 14\)](#). Legiai per quest intent tras conscienziusamain il manual.

Enil [schurnal](#) documentais Vustut las infurmaziuns, observaziuns e percepziuns. Per ils singuls pass da process stattan a disposiziun [ulteriurs instruments da lavur](#).

Il schema d'agir

*Contactar immediatamain
l'organisaziun d'urgenza
Sanitad 144
Polizia 117

SPGR (PDGR) → [nr. tel. pagina 22](#)
APUC (KESB) → [nr. tel. pagina 22](#)

Principis en la protecziun d'uffants

Na restai betg suletta u sulet!

Sche Vus avais in nausch sentiment intern, ina supposiziun u in suspect, na restai betg suletta u sulet. Giai a temp per sustegn – er sche Vus essas ina persuna spezialisada. Il princip da quatter eglis è central en la protecziun d'uffants.

Igl è impurtant da sa barattar cun autras persunas spezialisadas e d'examinar l'atgna percepziun. Svilups disfavouraivels u periclitaziuns dal bainstar d'uffants èn savens fitg complexs e pon svegliar reacziuns emoziunalas e sentiments d'impussanza er tar las persunas spezialisadas. Ils agens sentiments han savens in connex cun las experientschas e las ideas persunalas. Igl è impurtant d'esser conscient da quai, per pudair valitar endretg observaziuns ed indizis e per pudair differenziar tranter fatgs e supposiziuns. Considerai il barat sco resursa impurtanta, per reducir intschertezas e per chapir meglier la situaziun. Ina premissa essenziala per ina protecziun d'uffants efficazia è quella, che la collavuraziun tranter tut las persunas participadas funcziunia e saja caracterisada da stima e da la prontezza da cooperar.

Furmas da barat pussaivlas èn:

- discurs en il team e/u cun persunas superiuras
- colliaziun cun autras persunas spezialisadas, ch'enconuschan l'uffant or d'in auter context e fan uschia valair ina perspectiva complementara
- consultaziun d'in ulterior sustegn professional

Controllai avant in barat, sche Vus stuais dumandar il consentiment dals geniturs ubain da l'uffant ch'è abel da giuditgar u dal giuvenil – ubain sch'i basta da far in barat anonimisà. Scleri plinavant, tge commembras u commembers dal team ch'enconuschan la situaziun da l'uffant u giuvenil.

Dretg d'annunzia ed obligaziun d'annunzia

Sche persunas spezialisadas u persunas da referiment han in suspect davart ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant, sa dumondan ellas savens sco emprim: Stoss jau u dastg jau annunziar mias observaziuns? En la protecziun d'uffants fan ins la differenza tranter il dretg d'annunzia e l'obligaziun d'annunzia. Persunas che han tras lur professiun contact cun uffants e giuvenils, na pon betg mo avair il dretg da far in'annunzia, mabain er esser obligadas da far quai.

[🔗 Dretg d'annunzia ed obligaziun d'annunzia a la APUC](#)

Reglas per in barat cun terzas persunas

En cas d'in svilup disfavouraivel (supponi) d'uffants u da giuvenils ubain d'ina periclitaziun dal bainstar d'uffants (supponida) èsi decisiv da mantegnair la calma e da betg violar eventualas obligaziuns da discreziun.

Entaifer ina instituziun dastgais Vus barattar infurmaziuns che sa refereschon ad in cas u ad ina persuna, cun collavuraturas u collavuratur ch'èn incaricads directamain cun la situaziun da l'uffant u giuvenil. Sch'il barat ha lieu cun commembras u commembers dal team che n'èn betg involvids directamain, ubain cun posts spezialisads externs, vegn il barat fatg en moda anonimisada. Sco alternativa pudais Vus dumandar ils geniturs per ina dispensaziun en scrit da l'obligaziun da discreziun. I n'è betg

adina pussaivel d'integrar ils geniturs en il process. Sch'i n'è betg avant maun ina dispensaziun explicita da l'obligaziun da discreziun u sche Vus supponis, che l'integraziun dals geniturs pudess procurar per in'ulteriura periclitaziun da l'uffant, na dastgais Vus betg dar vinavant a terzas persunas infurmaziuns che sa refereschon ad in cas (excepziun: annunzia a la APUC). Vus dastgais dentant vinavant:

- Far ina discussiun dal cas interna cun commembras e commembers dal team ch'èn incaricads en chaussa, per vegnir a savair las valitaziuns d'autras forzas spezialisadas.
- Convocar ina discussiun dal cas interna anonimada, sche las commembras ed ils commembers dal team participads n'èn betg involvids directamain en la situaziun da l'uffant u giuvenil.
- Describer il cas en moda anonimada resp. a la Cussegliaziun spezialisada per la proteccziun d'uffants e sa laschar cussegljar davart l'ulteriur proceder.

[Dispensaziun vicendaivla da l'obligaziun da discreziun](#)

Rolla da la famiglia

Ils geniturs èn las persunas da contact las pli impurtantas e las pli efficacias. Els han la responsabladad principala per il bainstar da l'uffant. Sch'els na pon betg accumplir questa incumbensa u sch'els fan sez part da la periclitaziun, ston els vegnir sustegnids en l'interess dal bainstar dals uffants e giuvenils. Cun accumpagnament, sustegn e cussegliaziun duain els vegnir rendids abels da procurar per il bainstar da lur uffants.

L'analisa da svilups disfavouraivels u da periclitaziuns dal bainstar d'uffants mussa, ch'i vegn savens fatg memia svelto in giudicament davart la famiglia e che quest giudicament na vegn betg mess sufficientamain en dumonda. Perquai èsi inditgà d'adina puspè trair endament, che la famiglia è per regla il pli impurtant lieu per midar persistentamain en moda positiva il bainstar da l'uffant u

giuvenil. En ils pli blers cas vulan ils geniturs da princip il meglier per lur uffant. Periclitaziuns resultan savens pervia d'ina surchargia u d'ina surpretensiun.

I vala perquai adina la paina d'examinar e da resguardar la participaziun dals geniturs, dals uffants e dals giuvenils:

- Ina participaziun augmenta marcantamain las schanzas per midadas positivas e rinforza l'autoefficacitad da las persunas pertutgadas.
- Tras ina integraziun tempriva survegnan ils geniturs la pussaivladad da contribuir sez a la midada da la situaziun, avant ch'i vegnan prendidas mesiras externas per il sistem famigliar.

Na targlina perquai betg d'integrar a temp ils geniturs e da far attent els sin modas da cumportament concretas. Excepziun: En cas che Vus essas malsegira u malsegir, sche la segirezza u il bainstar dals uffants u giuvenils ubain la retschertga da las cumprovas en in'eventuala procedura penala vegn periclitada tras l'integraziun. Preparai il discurs cun ils geniturs.

[Propostas per discurs cun geniturs](#)

Integraziun dals uffants e giuvenils

Controllai en mintga cas singul, co e cura ch'ils uffants e giuvenils pon vegnir integrads en process da la proteccziun d'uffants. Il gener da la participaziun dependa da la vegliadetgna e dal stadi da svilup dals uffants u giuvenils. Resguardai lur giavischs e basegns en Vossas valitaziuns e decisziuns. Rinforzai ils uffants e giuvenils, cun infurmar davart il proceder e cun discutir – uschenavant che quai è pussaivel – cuminaivlamain ils proxims pass. Sch'i fiss necessari da far in'annunzia da periclitaziun a la APUC, communitgai er quai als uffants e giuvenils pertutgads.

[Propostas per discurs cun uffants e giuvenils](#)

Instrumenta da lavur

[Dretg d'annunzia ed obligaziun d'annunzia a la APUC](#)

[Dispensaziun vicendaivla da l'obligaziun da discreziun](#)

[Propostas per discurs cun geniturs](#)

[Propostas per discurs cun uffants e giuvenils](#)

Constatar svilups disfavraivels e periclitaziuns dal bainstar d'uffants

En cas d'in svilup disfavraivel (supponi) ubain d'ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant (supponida) èsi decisiv da mantegnair la calma, da proceder en moda ponderada e da guardar l'entira situaziun. L'emprim pass è quel da constatar eventuals segn per ina periclitaziun u per in svilup disfavraivel. Perquai èsi impurtant da savair, tge ch'è in svilup disfavraivel resp. ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant, tge furmas u tge geners ch'i dat e tge segn ch'èn tipics.

Noziuns

Protecziun da l'uffant

Las disposiziuns davart la protecziun d'uffants (art. 307 fin 317 CCS) valan per tut ils uffants e giuvenils fin il 18. onn da vita. Tut tenor la vegliadetgna ston vegnir resguardads basegn da protecziun specifics e modas da proceder specificas. Cun la cumplenida da la maiorenitad (18 onns) sa midan las disposiziuns legalas – i sto vegnir applitgà il dretg da la protecziun da creschids. Il proceder sco er las mesiras ordinadas da la APUC sa midan.

En cas da malsegirezzas d'ir enturn cun periclitaziuns da personas creschidas giuvnas a partir da 18 onns tras autras personas u tras sasezzas, han personas spezializadas e personas da referiment la pussaivladad da sa laschar cussegljar en moda anonima da la APUC.

Svilup disfavraivel

Svilups disfavraivels èn situaziuns gravantas che disturban ils uffants u giuvenils en lur svilup. Els tanschan da grevezzas cun influenzas minimalas sin il svilup fin a periclitaziuns dal bainstar d'uffants.

Cun svilups disfavraivels è pia er manegiada la suandanta situaziun: I n'existan nagins indizis concrets per ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant. En vista al basegn fundamental, als dretgs ed als basegn concrets d'uffants e giuvenils exista dentant tuttina in basegn da sustegn.

Cun utilizar las duas noziuns «svilup disfavraivels e periclitaziun dal bainstar d'uffants» duai vegnir dà l'impuls da betg reagir mo sin periclitaziuns dal bainstar d'uffants. En spezial duain plitost er svilups disfavraivels vegnir percepids e prendids serius a temp. Plinavant duai er vegnir reagi en moda proactiva sin grevezzas constatadas tar l'uffant, tar ils geniturs e tar las personas da referiment ubain en l'ambient social. Cun infurmar, accompagnar e sustegnair en moda simpla, adequata ed a temp duai vegnir gidà, che uffants e giuvenils pon crescher si en moda reussida.

Periclitaziun dal bainstar d'in uffant

En cas ch'il bainstar d'in uffant è periclità, sto la APUC intervegnir cun mesiras adattadas. L'incarica da protecziun respectiva da la APUC resulta da la lescha. Cun ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant ston ins quintar, «uschespert ch'ins po prevair tenor las circumstanzas la pussaivladad seria d'in disturbi dal bainstar corporal, moral, spiertal u psychic da l'uffant». Sch'il bainstar d'in uffant è periclità, sto vegnir erui cun considerar las circumstanzas dal cas singul. Infurmaziuns supplementaras chattais Vus en tudestg sut: [COPUC, Merkblatt zum Kinderschutz.](#)

Furmas ed exempels da periclitaziuns dal bainstar d'uffants

Il manual differenziescha tschintg furmas da periclitaziun:

1

Sco **negligentscha** vala il disturbi cuntinuant u repeti dal svilup d'uffants u giuvenils tras ina tgira insufficienta e tras in comportament d'educaziun inadeguat.

Exempels: igiena e vestgadira insufficienta, alimentaziun manglusa, surveglianza ed affecziun insufficienta

2

La **violenza corporala** cumpiglia tut ils geners da violenza che han in effect sin l'integritad corporala d'uffants u giuvenils.

Exempels: culps, arsentadas, sbuglientadas, squitschadas, piztgadas, squassar l'uffant, chastis corporals, mutilaziun genituala feminina, sindrom da Münchhausen per procura

3

Violenza psichica è avant maun, sch'i vegn intermedià ad uffants e giuvenils, ch'els n'hajan nagina valur, sajan manglus, betg amads, betg giavischads, periclitads u mo da valur per cuntentar ils interess ed ils basegns d'autras personas. Sco violenza psichica vala er, sche uffants u giuvenils èn exposts a violenza dals geniturs en il partenadi.

Exempels: degradaziun permanenta, izolaziun, umiliaziun, aspectativas memia autas u nunrealisticas, surproteziun permanenta.

4

Violenza sexuala èn acts sexuals cun uffants che vegnan fatgs da personas creschidas u da giuvenils vid u davant in uffant. En quest connex vegni profità da l'inferiuradad corporala, psichica, cognitiva u linguistica da l'uffant, per al surpledar u sfurzar da cooperar u per viver ora pretensiuns da pussanza. Savens vegn l'uffant muventà da tegnair secret l'act tras violenza corporala, smanatschas, sentiments da culpa, appellaziuns da loialitad, empermischuns u extorsions.

Exempels: mulesta sexuala, tutgadas e bitschs sexualisads, grooming, exhibiziunsem, masturbaziun, penetraziun orala, vaginala u anala

5

Er **facturs structural** pon esser ina periclitaziun per uffants u giuvenils. Tschertas circumstanzas structuralas ston per se vegnir consideradas sco periclitaziun dal bainstar d'uffants e giuvenils. En la lavur pratica ston quelladina adina puspè vegnir reflectadas.

Exempels: povradad, experientschas da guerra u da catastrofes, fugia

Sche bain furmas da la periclitaziun dal bainstar d'uffants chaschunan effects restants u betg, dependa savens da la durada e da l'intensitad da las acziuns, dals facturs da protecziun e da ristga individuals e da la reacziun da l'ambient e dals geniturs.

Segns per ina periclitaziun

Prendai serius eventuals segns per in svilup disfavuraivel u per ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant – na tirai dentant betg conclusiuns nunponderadas. Ils segns sa manifesteschan sin plaun corporal, emoziunal, psichic, cognitiv u social ed èn savens complexs.

En tscherts cas datti segns, senza ch'i saja avant maun in'acziun u ina negligientscha che periclitescha. Sch'i n'è betg pussaivel da valitar cleramain ils segns, poi esser util da ponderar, sch'i vegnan en dumonda violenza ubain auters motivs.

Tar uffants u giuvenils pon ils suandants segns esser indizis per in svilup disfavuraivel u per ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant:

Segns corporals

- igiena manglusa, p.ex. dents, sector dals pezs, pel e chavels
- permanentamain plajas betg tgiradas
- hematoms u fracturas d'ossa ch'èn in indizi per in maltractament
- blessar sasez en cas da singularitads dal cumportament
- sutalimentaziun u alimentaziun manglusa cronica
- stancladad cronica
- tristezza durabla
- repetidamain betg vestgi conform a l'aura
- retardaments corporals e motorics dal svilup
- retardament dal svilup andetg u successiv

Segns cognitivs

- las pussaivladads intellectualas na vegnan durant circa 3 mais cleramain betg transfurmadas en prestaziuns da scola
- disturbis da percepziun e da memoria
- disturbi da concentraziun
- retardament dal svilup linguistic e da l'intelligenza
- reacziun restrenschiada sin stimulaziuns opticas ed acusticas

Singularitads dal cumportament orientadas vers anora

- arrivar repetidamain memia tard en scola, betg vegnir a scola, scappar davent da la scola u betg ir a chasa (er adina puspè absenzas en las instituziuns dal di)
- scappar davent da chasa

- fadia cuntinuanta da s'integrar socialmain en ina gruppa tranter pèr, fitg savens conflicts u savens il sentiment da betg esser acceptà
- negligentscha d'amicizias e da relaziuns famigliaras (isolaziun sociala)
- betg sa tegnair vi da cunfins e reglas
- cumportament senza distanza, tema d'avair contact
- cumportament delinquent u agressiv
- violenza sexuala envers auters uffants
- cumportament sexualisà (p.ex. noziuns, mirveglias u gests sexuals)

Singularitads dal cumportament orientadas vers anen

- egliada evasiva
- cumportament nuninteressà
- consum da substanzas psicoactivas (p.ex. alcohol, drogas, amfetamins)
- blessar sasez, periclitare sasez
- disturbis da durmir u da mangiar
- far pisch u cac en las chautschas
- reacziuns depressivas, apatia, suicidalitad

Clers indizis che mesiras immediatas èn necessarias

- Uffants u giuvenils vegnan actualmain maltractads corporalmain, abusads sexualmain, ubain i vegnan pronunziadas smanatschas respectivas ch'èn crediblas. Alternativamain exista il privel concret, che quai vegn a capitar (danovamain) las proximas uras u ils proxims dis.
- Uffants u giuvenils èn actualmain, las proximas uras u ils proxims dis en privel da vita pervia da negligentschas.
- Uffants u giuvenils periclitescan considerablmain sasez e pudessan per exempel far suicidi. Els refusan dad ir a chasa, ubain in'otra tgira n'è betg garantida.
- Ils geniturs refusan ad ina persuna spezialisada u ad ina persuna da referiment da vesai ils uffants u giuvenils. Sch'il lieu da dimora dals uffants u giuvenils è nunenconuscent u sch'i dat indizis, ch'els duain vegnir manads ils proxims dis cunter lur voluntad en in lieu nunenconuscent.

Poppins ed uffants pitschens èn pli svelt periclitads acutamain che uffants pli vegls. Perquai ston mesiras immediatas vegnir examinadas a temp ed en cas da basegn vegnir realisadas immediatamain.

En cas d'ina periclitaziun acuta dal bainstar d'in uffant stoi vegnir examinà, co che la protecziun d'uffants u giuvenils po vegnir garantida il pli efficaciamain ed il pli svelt. En la gronda part dals cas sto vegnir fatga in'annunzia a l'Autoritad per la protecziun d'uffants e da creschids (APUC). Sche uffants èn periclitads acutamain u èn en privel da vita, sto vegnir infurmada la polizia.

Applitgar il schema d'agir

 Schurnal (PDF)

Pensai adina, che mintga situaziun è singulara ed er ch'il schema na po betg adina vegnir realisà en moda lineara. Mintgantant èsi recumandà da percurrer tschertas fasas pliras giadas. Adattai Voss proceder a la situaziun respectiva.

Il proceder dependa da Vossa funcziun e dals proceders interns definids en Vossa organisaziun. Vossa rolla po per exempel esser quella da protocollar en moda exacta constataziuns, observaziuns u percepziuns e da dar vinavant questas infurmaziuns, entant ch'igl è l'incumbensa d'ina persuna superiura da valitar e sclerir la situaziun. Quai po restrenscher Voss spazi d'agir. A medem temp po quai dentant er gidar a definir cleras obligaziuns d'agir ed a distgargiar Vus.

Il schema d'agir vegn applitgà en cumbinaziun cun il schurnal. En il schurnal documentais Vus tut las infurmaziuns, observaziuns, percepziuns e notizias da discurs. El serva a valitar svilups disfavuraivels u periclitaziuns dal bainstar d'uffants (sistem d'ampla) ed è la basa per process da sustegn pussaivels. Utilisai quest schurnal mo en cumbinaziun cun u sunter la lectura dal manual.

Registrai observaziuns u indizis en il schurnal, uschepert che Vus constatais segns per ina periclitaziun potenziala dal bainstar d'in uffant u per in svilup disfavuraivel – particularmain en cas d'in cumportament irritond u d'in nausch sentiment. Differenziai en quest connex tranter atgnas observaziuns, observaziuns da terzas persunas ed infurmaziuns sco er decleraziuns directas dals uffants u giuvenils pertutgads. En il schurnal faschai plinavant atenziun

da differenziar cleramain tranter descripciuns, infurmaziuns, decleraziuns e lur interpretaziuns. Rimnai sistematicamain las infurmaziuns, observaziuns e percepziuns e documentai mo aspects ch'èn necessaris per valitar la situaziun.

Pass 1 – Mia valitaziun

Mia valitaziun

Emplenir il schurnal

Nudai l'emprim infurmaziuns, observaziuns e percepziuns en il schurnal (paginas 4 fin 7). Cumparegliai alura facturs da ristga e da protecciun (pagina 8) e formulai finamiras da midadas (pagina 9).

Valitai sin quai en moda independenta la situaziun da partenza. Faschai per quest intent in'analisa da las ristgas e da la segirezza (pagina 10). As basai per quai sin Vossas registraziuns en il schurnal.

Faschai la valitaziun, avant che Vus manais discurs cun uffants, giuvenils, geniturs u autras persunas spezializadas per survegnir ulteriuras invistas. Resguardai en il mintgadi però vinavant la pussaivladad da tematisar durant ils discurs spontanamain observaziuns e dumondas impurtantas. Igl è impurtant d'avair ina buna ballantscha tranter ina preparaziun conscienziusa ed in agir tenor la situaziun.

Classificaziun en categorias da colurs

Tut tenor quant gronda che Vus valitais la ristga d'ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant u giuvenil e quant segira u segir che Vus essas en Vossa valitaziun, vegn Vossa valitaziun attribuida ad ina da las quatter categorias da colurs verd, mellen, oransch u cotschen.

Verd: Sche la ristga d'ina periclitaziun è fitg pitschna fin pitschna e la valitaziun latiers è segira fin fitg segira, partis Vus dal fatg, ch'i n'existia **nagin basegn da sustegn**.

Mellen: Sche la ristga d'ina periclitaziun è fitg pitschna fin pitschna e la valitaziun latiers è fitg malsegira fin plitost segira, partis Vus dal fatg, ch'igl existia **in basegn da sustegn**.

Oransch: Sche la ristga d'ina periclitaziun è plitost gronda fin fitg gronda e la valitaziun latiers è fitg malsegira fin plitost segira, partis Vus dal fatg, ch'igl existia **in basegn considerabel da sustegn**.

Cotschen: Sche la ristga d'ina periclitaziun è plitost gronda fin fitg gronda e la valitaziun latiers è segira fin fitg segira, partis Vus dal fatg, ch'igl existia **ina periclitaziun dal bainstar da l'uffant**.

Ils pass tranter las categorias da colurs èn savens fluctuants èn la pratica. Situaziuns concretas n'èn savens betg cleras. Tar personas

spezialisadas e personas da referiment po quai procurar per malsegirezzas areguard la valitaziun. Quai fa, che l'attribuziun ad ina categoria da color è pretensiusa. En quest connex gida il → [barat collegial \(pagina 18\)](#) sco er la → [Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants \(pagina 20\)](#). En cas da dubi duess la valitaziun vegnir attribuida a la proxima categoria da color pli auta. La categoria da color decida davart l'ulteriur proceder.

L'attribuziun a l'ampla melna ed oranscha caracterisescha la malsegirezza areguard la valitaziun da la situaziun. Il stadi da l'ampla po anc ina giada sa midar – tut tenor il giudicament da las autras valurs ch'èn centralas per la valitaziun. Latiers tutgan:

- Cun tge **urgenza** che auters scleriments vegnan fatgs e cun tge atenziun ch'ils ulteriurs svilups ston vegnir observads. Respectivamain, sch'ins po responsar da spetgar e da dumandar in ulteriur sustegn. Pli giuven che l'uffant è, e pli svelto ch'i po esser necessari d'agir, quai pervia da vulnerabilitad pli gronda da l'uffant.
- Las **atgnas pussaivladads professionali** per sustegnair ils geniturs en in saun svilup da lur uffant resp. per eliminar ina periclitaziun. Las personas spezialisadas e las personas da referiment duain examinar conscienziusamain, sch'ellas han las cumpetenzas necessarias per manar vinavant in cas. Sche Vus essas malsegira u malsegir, surdai il cas a personas u a posts spezialisads che han las cumpetenzas necessarias.
- La **prontezza ed abilitad dals geniturs da sa midar e da cooperar** en vista a purschidas da sustegn voluntaras. La categoria melna pertutga savens situaziuns, nua che geniturs sco er l'uffant u giuvenil èn pronts ed abels d'acceptar agid. En questa categoria quintan ins plitost, ch'ils geniturs vesian lur basegn da sustegn, hajan interess per ina midada e collavurian activamain. Sch'in meglierament n'ha dentant betg lieu u sche la cooperaziun va a fin, vegn la situaziun

midada sin oransch. In cas oransch vala sco complex ed urgent. Savens n'èsi pli difficil da collavurar cun ils geniturs. La fasa oranscha na dastga betg durar ditg. Sch'i na vegn betg chattà ina soluziun, betg cuntanschì ina cooperaziun u sch'il cas resta per in temp pli lung sin oransch, attribuis Vus el a la categoria cotschna.

Resguardai tar la valitaziun er adina

- ch'i sa tracta d'ina impressiun mumentana,
- ch'i mancan infurmaziuns sco er
- che Vus fetschias la differenza tranter observaziuns e supposiziuns.

Pussavladads d'intervenziun sunter «Mia valitaziun»

Verd: In basegn da sustegn n'è betg inditgà

Sche Vus valitais la ristga d'ina periclitaziun sco fitg pitschna fin pitschna e sche Vus essas segir(a) fin fitg segir(a) en la valitaziun, partis Vus dal fatg, ch'i n'existia nagin basegn da sustegn.

Tuttina èsi recumandà da discutir la situaziun en il team, per pudair sclerir eventualas malsegirezzas u valitar irritaziuns. Decidai en il team, sche e cura ch'i pudess esser necessari da far ina nova valitaziun. En cas da basegn e sch'i para raschunaivel, pudais Vus metter a disposiziun als geniturs infurmaziuns davart purschidas da sustegn.

Proxims pass: Documentar las mesiras d'intervenziun (schurnal, pagina 14) e → [barat collegial \(pagina 18\)](#)

Mellen: In basegn da sustegn è inditgà

Sche Vus valitais la ristga d'ina periclitaziun fitg pitschna fin pitschna, ma sche Vus essas fitg malsegir(a) fin plitost segir(a) en la valitaziun, partis Vus dal fatg, ch'igl existia in basegn da sustegn.

Er qua vai per survegnir ulteriuras infurmaziuns davart la situaziun dals uffants u juvenils, per uschia precisar Vossa valitaziun cun indicaziuns relevantas. L'urgenza d'agir stat qua pli pauc en il center. Examinai er en la categoria da colur melna sco emprim Vossa atgna valitaziun en il barat collegial, avant che Vus contactais ils geniturs.

Proxims pass: Documentar las mesiras d'intervenziun (schurnal, pagina 14) e → [barat collegial \(pagina 18\)](#)

Oransch: Il basegn da sustegn è considerabel

Sche Vus valitais la ristga d'ina periclitaziun sco plitost gronda fin fitg gronda, ma sche Vus essas fitg malsegir(a) fin plitost segir(a) en la valitaziun, partis Vus dal fatg, ch'igl existia in basegn da sustegn considerabel.

In cas na duess betg restar per pli ditg en il sector oransch. Sajas attent e pruvai tenor pussavladad da survegnir bainbaud ulteriuras infurmaziuns u observaziuns davart la situaziun dals uffants u juvenils. D'ina vart per precisar la valitaziun e per survegnir dapli segirezza, da l'autra vart per eventualmain pudair attribuir la situaziun ad in'autra categoria da colur.

In barat cun autras personas spezialisadas ch'èn gia involvidas en il process da sustegn e che han regularmain contact cun ils uffants u giuvenils, po esser in agid en questa situaziun: p.ex. personas d'instrucziun, psicologa u psicolog (da scola), lavur sociala da giuventetgna u da scola, psichiatria d'uffants e da giuvenils.

Procurai tar in cas dal sector oransch, ch'il barat collegial vegnia instradà svelt. Resguardai en quest connex las → [obligaziuns da discreziun \(pagina 8\)](#) e cumpletta il schurnal (pagina 11) cun las infurmaziuns da quest barat.

Igl è recumandà da realisar sco esprim il barat collegial, avant il discours cun ils geniturs. Il barat collegial po gidar a confermar ulteriuramain Vossa valitaziun.

Proxims pass: Documentar las mesiras d'intervenziun (schurnal, pagina 14) e → [barat collegial \(pagina 18\)](#)

Cotschen: In basegn da sustegn è urgent

Sche Vus valitais la ristga d'ina periclitaziun sco plitost gronda fin fitg gronda e sche Vus essas segir(a) fin fitg segir(a) en la valitaziun, partis Vus dal fatg, ch'igl existia ina periclitaziun dal bainstar da l'uffant.

Sche uffants u giuvenils èn periclitads acutamain u èn en privel da vita, sto immediatamain vegnir infurmada ina → [organisaziun d'urgenza \(pagina 22\)](#). In'annunzia ad in'organisaziun d'urgenza (polizia, sanitad) u a la APUC è obligatorica, sche Vus na pudais betg eliminar sezza u sez la periclitaziun en il rom da Vossa activitad professiunala.

Sche Vus stuais instradar mesiras immediatas u da protecziun sur in'organisaziun d'urgenza, stuais Vus infurmar Vossa persona superiura. Sche quai n'è betg pussaivel, pudais Vus tutina instradar las mesiras immediatas resp. da protecziun ed infurmar posteriuramain la persona superiura.

Sch'igl è necessari da far immediatamain in'annunzia a la APUC, stuais Vus medemamain infurmar Vossa persona superiura. Scleri cuminaivlamain, tgi che scriva l'annunzia da periclitaziun, tgi che sutscriva e sche resp. co ch'ils uffants u giuvenils e/u ils geniturs duain vegnir infurmads.

[Annunzia da periclitaziun a la APUC](#)

Sche mesiras immediatas resp. da protecziun n'èn betg immediatamain necessarias, adattai Vossa valitaziun uschè svelt sco pussaivel en il barat collegial.

Proxims pass: Documentar las mesiras d'intervenziun (schurnal, pagina 14) e → [barat collegial \(pagina 18\)](#)

[Annunzia da periclitaziun a la APUC](#)

Infurmaziuns supplementaras

per canortas, scolas, lavur sociala da scola, lavur averta cun uffants e giuvenils sco er per il sport

Pass 2 – Barat collegial

Faschai ina controlla da quatter egls cun ina u in collega ubain cun Vossa persona superiura. Ponderai, cun tge persona ch'in barat fiss il pli raschunaivel ed il pli convegnent. En il cas ideal ha il barat collegial lieu ensemen cun Vossa persona superiura ubain entaifer il team.

Sut tschertas circumstanzas poi gidar d'integrar pliras personas en il barat collegial, per augmentar la segirezza davart la validaziun. A medem temp èsi pussaivel, che l'elavuraziun dal cas vegn qua tras pli complexa e ch'i resultan speculaziuns betg giavischadas. Considerai conscienziosamain il niz envers eventuals aspects critics e regardai vinavant las → [obligaziuns da discreziun \(pagina 8\)](#).

Utilisai en il barat collegial las infurmaziuns dal schurnal. Documentai las novas enconuschientschas ed infurmaziuns sco er dumondas avertas e malsegirezzas en il schurnal (pagina 11).

Las pussaivladads per in barat collegial varieschan tut tenor il champ professiunal, l'instituziun, l'organisaziun e la validaziun individuala. Per canortas, scolas, la lavur sociala da scola, la lavur averta cun uffants e giuvenils sco er il sector da sport chattais Vus [infurmaziuns supplementaras](#) sin la pagina d'internet.

Nova validaziun sunter il barat collegial

Giuditgai danovamain la situaziun sunter il barat collegial, quai cun agid da l'analisa da las ristgas e da la segirezza (schurnal, pagina 12). Valitai perquai danovamain la ristga d'ina periclitaziun da l'uffant u dal giuvenil ed examinai, quant segira che Vossa validaziun è. L'attribuziun ad ina da las quatter categorias da colurs – verd, mellen, oransch u cotschen – fixescha l'ulteriur proceder e renviescha a pussaivladads d'intervenziun. Per canortas, scolas, la lavur sociala da scola, la lavur averta cun uffants e giuvenils sco er il sector da sport chattais Vus [infurmaziuns supplementaras](#) sin la pagina d'internet.

Pussaivladads d'intervenziun sunter il barat collegial e la segunda validaziun

Verd: In basegn da sustegn n'è betg inditgà

Sche Vus valitais er sunter la segunda validaziun la ristga sco fitg pitschna fin pitschna e sche Vus essas segir(a) fin fitg segir(a) da quai, n'exista probablamain nagin basegn da sustegn.

Restai dentant attent, en cas ch'il cumportament dals uffants u giuvenils sa mida e procura danovamain per quitads. Documentai ultra da quai las eventualas mesiras d'intervenziun en il schurnal (pagina 14).

Mellen: In basegn da sustegn è inditgà

Sche Vus avais suenter il barat collegial vinavant malsegirezzas areguard la valitaziun da la periclitaziun u areguard la planisaziun d'intervenziuns, As drizzai a la → [Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants \(pagina 20\)](#).

Cas cuntrari defini intervenziuns concretas e notai talas en il schurnal (pagina 14). Scleri a temp, tgi che surpiglia la direcziun dal cas e tge persunas ch'èn responsablas per ils pass da realisaziun respectiv.

Sche geniturs e/u uffants ubain giuvenils n'èn betg pronts u abels d'acceptar il sustegn offri, èsi impurtant da mantegnair il contact cun la famiglia e da render vinavant attent a purschidas da sustegn adattadas. En questa fasa dovri in'attenziun speziala, per identifitgar in pegiurament successiv da la situaziun per l'uffant u giuvenil. Quai gartegia il meglier, sche Vus examinai regularmain la situaziun. Sch'i avessan d'exister vinavant segns per ina periclitaziun, malgrà las intervenziuns realisadas, e sche Vus duvrais sustegn per l'ulteriura planisaziun, consultai la → [Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants \(pagina 20\)](#), per instradar a temp las mesiras da protecziun necessarias.

Oransch: Il basegn da sustegn è considerabel

Sche Vus avais suenter il barat collegial vinavant malsegirezzas en connex cun la valitaziun da la periclitaziun u cun la planisaziun d'intervenziuns, As drizzai a la → [Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants \(pagina 20\)](#).

Cas cuntrari defini intervenziuns concretas e notai talas en il schurnal (pagina 14). Scleri a temp, tgi che surpiglia la direcziun dal cas e tge persunas ch'èn responsablas per ils pass da realisaziun respectiv. Sche Vus avessas vinavant, er suenter la realisaziun d'intervenziuns, da supponer ina periclitaziun dal bainstar da l'uffant, e sche Vus duvrais sustegn per l'ulteriura planisaziun, consultai la → [Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants \(pagina 20\)](#).

Cotschen: In basegn da sustegn è urgent

En cas che Vus essas segira u segir en il barat collegial u suenter tar la segunda valitaziun da la ristga, ch'il bainstar da l'uffant u giuvenil è periclità, èsi obligatoric da far ina → [annunzia ad in'organisaziun d'urgenza \(pagina 22\)](#), sche Vus na pudais betg eliminar sezza u sez la periclitaziun en il rom da Vossa activitad professiunala.

Sche uffants u giuvenils èn periclitads acutamain u èn en privel da vita, sto immediatamain vegnir infurmada in'organisaziun d'urgenza.

Documentai las mesiras d'intervenziun en il schurnal (pagina 14).

Instruments da lavur

Pass 3 – Contectar la cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants

Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants

Entrar en contact

Sin basa da la valitaziun da la situaziun, dals resultats dal barat collegial e da las intervenziuns ch'èn eventualmain gia vegnidas realisadas, contactais Vus, en cas da basegn, en il pass 3 dal process la Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants, quai per planisar ensemen cun las personas spezialisadas l'ulteriur proceder.

Documentai ils temas discutads, las recumandaziuns obtegnidas e l'ulteriur proceder en il schurnal (pagina 13 e 15).

La Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants porscha a las personas spezialisadas ed a las personas da referiment ina cussegliaziun nuncumplitgada, anonima e gratuita, en cas ch'igl è difficil da valitar dubis u segns davart svilups disfavouravels resp. davart ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant. La Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants consultescha, en cas da basegn, ensemen cun Vus la gruppa da focus per la protecziun d'uffants. Quella porscha a Vus ina valitaziun interdisciplinara dad expertas ed experts.

La **Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants** sustegna Vus tranter auter en ils suandants secturs:

- utilizaziun dal manual e dal schurnal
- valitaziun da la situaziun
- valitaziun da la necessitad da prender mesiras immediatas e/u mesiras da protecziun
- examinaziun da las intervenziuns gia realisadas
- infurmaziuns davart personas spezialisadas e posts spezialisads cumpetents
- pussaivladad da discutir il cas en la gruppa da focus per la protecziun d'uffants

La **gruppa da focus** sa cumpona d'expertas ed experts spezialisads cun experientscha en il sector da la protecziun d'uffants. La discussiun dal cas en la gruppa da focus è ina cussegliaziun unica ed anonima. Expertas ed experts da la gruppa da focus sustegnan la valitaziun e fan recumandaziuns resp. preschentan pussaivladads d'agir. Schebain in cas vegn discutà en la gruppa da focus, decida la Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants.

Contact Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants

 [081 257 65 91](tel:0812576591)

 cumpass@gr.ch

Glindesdi fin venderdi da las 08.30 fin las 17.00

Ordaifer las uras da biro è la APUC cuntanschibla en cas urgents sur la Centrala d'acziuns da la Polizia chantunala (117).

Instrumentes da lavur

Purschidas ed instruments da lavur

 Cussegliaziun spezialisada

 Dumondas e respostas

 Schurnal

 Manual

 Dretg d'annunzia ed obligaziun d'annunzia a la APUC

 Model per la dispensaziun vicendaivla da l'obligaziun da discreziun

 Propostas per discurs cun geniturs

 Propostas per discurs cun uffants e juvenils

 Annunzia da periclitaziun a la APUC

Infurmaziuns supplementaras per champs professionals

 Canorta d'uffants

 Scola

 Lavur sociala da scola

 Lavur averta cun uffants e cun juvenils

 Sectur da sport

 Instruments da lavur

 Infurmaziuns supplementaras per champs professionals

Consultaziun

En cas d'urgenza

Polizia 117
Sanitad 144

Psichiatria d'uffants e da giuvenils (SPGR)

058 225 19 19 uras da biro
058 225 20 00 cas d'urgenza
/ crisa
kjp@pdgr.ch
www.pdgr.ch

Las puschidas ambulantas da la Psichiatria d'uffants e da giuvenils èn posts da consultaziun per tut ils geners da singularitads dal cumportament u da problems dal stadi psichic.

Autoritad per la protecziun d'uffants e da creschids (APUC -> KESB)

Engiadina/Vals dal sid
081 257 62 90
Grischun Central/Moesa
081 257 52 90
Grischun dal Nord
081 257 49 70
Partenz/Tavau
081 257 63 10
Surselva
081 257 62 40
www.kesb.gr.ch

La APUC prenda encunter annunzias da periclitaziun ed instradescha en cas da basegn mesiras. Ella porscha er discussiuns da cas ed ina cussegliaziun anonima ed è cuntanschibla en cas d'urgenza ordaifer las uras da biro sur la polizia (117).

Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants en il Grischun

081 257 65 91
cumpass@gr.ch
www.gr.ch/cumpass

Cusseglia personas spezialisadas e personas da referiment en la protecziun d'uffants, en cas d'in nausch sentiment u d'in suspect d'ina periclitaziun dal bainstar d'in uffant.

Adebar

081 250 34 38
beratung@adebar-gr.ch
www.adebar-gr.ch

Adebar cusseglia en connex cun planisaziun da famiglia, sexualitad, gravidanza e partenadi.

Post da cussegliaziun per personas violentas

079 544 38 63
gewaltberatungsstelle@gr.ch
www.gewaltberatungsstelle.gr.ch

Il post da cussegliaziun sustegna personas violentas

da sviluppar in cumportament senza violenza en situaziuns da conflict.

Cussegliaziun da geniturs dal Grischun

www.gr.ch/elternberatung

La Cussegliaziun da geniturs è ina puschida che sustegna las famiglias ed è l'emprim post da consultaziun per dumondas pertutgant la promoziun tempriva, da la naschienscha fin a la vegliadetgna da tschintg onns. La finamira da la promoziun tempriva è quella da procurar che uffants hajan bunas kundiziuns da crescer si.

Clom d'urgenza per geniturs

Cussegliaziun, 24 uras
0848 354 555
www.elternnotruf.ch

Il clom d'urgenza per geniturs cusseglia davart tut ils temas che pertutgan l'educaziun, il svilup dals uffants ed il mintgadi en famiglia e ch'èn pretensius per ils geniturs u per las personas da referiment d'uffants.

Find help GR

www.findhelp.ch

Cun «find help GR» chattan personas che tschertgan agid en ils secturs da la sanadad e dals fatgs socials svelts e simpel purschidas da cussegliaziun e da sustegn sco er posts cumpetents en il chantun Grischun.

Chasa da dunnas dal Grischun

081 252 38 02

www.frauenhaus-graubuenden.ch

Dunnas pertutgadas da violenza e lur uffants chattan protecziun, cussegliaziun ed assistenza en la Chasa da dunnas dal Grischun. La Chasa da dunnas porscha ultra da quai cussegliaziun al telefon - ambulanta, gratuita ed anonima.

Polizia chantunala dal Grischun, Servetsch da giuvenils

081 257 73 41

jugenddienst@kapo.gr.ch

Il Servetsch da giuvenils da la Polizia chantunala è ina partiziun specialisada che s'occupa da temas relevants per la giuventetgna en ils secturs prevenziun, scleriment, cussegliaziun, investigaziun u persecuziun penala.

Management chantunal da smanatschas dal Grischun

081 257 72 70

kbm@kapo.gr.ch

La finamira dal Management chantunal da smanatschas dal Grischun (MCS GR) è quella d'impedir grevs acts da violenza intenziunads.

Post da cussegliaziun per l'agid a victimas dal Grischun

081 257 31 50

opferhilfe@soa.gr.ch

www.soa.gr.ch

Il Post da cussegliaziun per l'agid a victimas dal Grischun sustegna dunnas, umens, uffants e giuvenils ch'èn pertutgads da violenza sco er lur confamigliars en dumondas personalas e giuridicas. La cussegliaziun è gratuita e confidenziala.

Clinica d'uffants, Ospital chantunal dal Grischun (cas d'urgenza per uffants)

081 256 61 11

www.kmgr.ch

En cas medicinals d'urgenza, en cas da blessuras u en situaziuns da crisa acutas po vegnir contactà il cas d'urgenza d'uffants da l'ospital chantunal dal Grischun da tuttas uras sco post da consultaziun.

Servetsch psicologic da scola dal Grischun

081 257 27 42

www.avsg.ch

Il Servetsch psicologic da scola porscha cussegliaziun da scola e d'educaziun per dumondas dal stgalim da vegliadetgna da 5 fin 16 onns (scola populara).

Ura da consultaziun

Forensic Nursing

079 923 11 44

forensicnursing@ksgr.ch

www.ksgr.ch/forensic-nursing

L'ura da consultaziun

Forensic Nursing porscha ina documentaziun gratuita da blessuras chaschunadas tras violenza, per personas ablas da giuditgar ch'èn pertutgadas da violenza. Questa documentaziun po vegnir duvrada davant dretgira.

Fundaziun Standard grischun

079 820 92 92

info@buendner-standard.ch

www.buendner-standard.ch

Cun l'introducziun dal Standard grischun vegnan a medem temp tematisadas ed implementadas mesiras preventivas per evitar violaziuns da cunfins.

Per uffants e giuvenils

147.ch

beratung@147.ch

www.147.ch

147.ch sustegna personas giuvnas, sch'ellas han quitads pitschens u gronds, problems u dumondas.

gr.feel-ok.ch

www.gr.feel-ok.ch

feel-ok.ch è ina plattafurma online che infurmescha davart temas relevants per la giuventetgna. Ultra da quai porscha ella in register da purschidas per giuvenils e da posts specialisads en il Grischun. Feel-ok sa drizza a giuvenils, personas specialisadas e geniturs.

Infurmaziuns per uffants e giuvenils

www.soa.gr.ch

Uffants e giuvenils chattan qua infurmaziuns davart posts da consultaziun, personas da contact u brochuras, e quai confirm a lur vegliadetgna.

Glista da litteratura

Chantun Schaffusa, Departament d'educaziun, Persunas responsablas dal sector Protecziun d'uffants (edituras) (2022): *Kantonaler Handlungsleitfaden Kindeswohlgefährdung*. Disponibel per tudestg sut l'adressa: <https://www.sh.ch/HandlungsleitfadenKindeswohlgefährdungSchffhausen.li>

Conferenza per la protecziun d'uffants e da creschids (COPUC) (editura): *Merkblatt zum Kinderschutz*. Disponibel per tudestg sut l'adressa: <https://www.kokes.ch/MerkblattKinderschutzKOKES.li>

Cumissiuun per la protecziun d'uffants dal chantun Turitg (editura) (2019): *Leitfaden für Kindeswohlgefährdung*. Fachpersonen, die mit Kindern arbeiten. Disponibel per tudestg sut l'adressa: <https://zh.ch/LeitfadenKindeswohlgefährdungKinderschutzkommissionZH.li>

Hauri, A. & Zingaro, M. (2020): *Kindeswohlgefährdung erkennen und angemessen handeln. Leitfaden für Fachpersonen aus dem Sozialbereich*. Fundaziun Protecziun d'uffants Svizra (editura). Disponibel per tudestg sut l'adressa: <https://www.kinderschutz.ch/LeitfadenKinderschutzSchweiz.li>

Krüger, Paula e Reichlin, Beat (2021): *Kontakt nach Häuslicher Gewalt? Leitfaden zur Prüfung und Gestaltung des persönlichen Verkehrs für Kinder bei Häuslicher Gewalt*. Editura: Conferenza svizra cunter la violenza a chasa per incumbensa da la Conferenza da las directuras e dals directurs chantunals da giustia e polizia (CDCGP) e da la Conferenza da las directuras e dals directurs chantunals dals affars socials (CDAS). Disponibel per tudestg sut l'adressa: <https://csvd.ch/Kontakt-nachHäuslicherGewalt.li>

Uffizi per fatgs socials ed Uffizi per il provediment da sanadad dal chantun Son Gagl (editur) (2024): **heb! hinschauen. einschätzen. begleiten: Früherkennung von ungünstigen Entwicklungen und Kindeswohlgefährdungen**. Disponibel per tudestg sut l'adressa: <https://sg.ch/heblhinschauen.einschätzen.begleiten.li>

Impressum

Editor: Chantun Grischun

Autor: Uffizi dal servetsch social dal Grischun

Download: www.gr.ch/cumpass

Direcziun dal project

Susanna Gadiant, manadra da l'Uffizi dal servetsch social

Beat Hatz, manader da la partiziun Famiglias, uffants e giuvenils

Direcziun dal project

Martina Nay, collavuratura scientifica

Gruppa da project

Madlaina Baselgia, manadra dal Post da coordinaziun Violenza a chasa

Martina Nay, manadra dal project e collavuratura scientifica

Svilup ed accompagnament spezialisà

Il cuntegn dal manual e dals documents appartegnents è vegnids sviluppad

- En ina cooperaziun interna da l'Uffizi dal servetsch social tranter ils secturs Famiglias, uffants e giuvenils, il Post da coordinaziun Violenza a chasa e collavuraturas e collavuratur da l'Agid a victimas
- en il barat e cun contribuziuns da personas spezialisadas da differentas gruppas professionalas
- cun la participaziun da la Cumissiun spezialisada per la protecziun d'uffants e l'agid a la giuventetgna
- cun sclerir ils puncts da contact cun las autras purschidas dal sector da la protecziun d'uffants

- resguardond las basas existentas:

- Mussavia **heb! hinschauen. einschätzen. begleiten** - Früherkennung von ungünstigen Entwicklungen und Kindeswohlgefährdungen dal chantun Son Gagl. Cun il consentiment da l'Uffizi per fatgs socials e da l'Uffizi per il provediment da sanadad dal chantun Son Gagl vegni renvià en il manual ad ulteriura litteratura en il document heb!
- Kantonaler Handlungsleitfaden Kindeswohlgefährdung dal chantun Schaffusa.
- Kindeswohlgefährdung erkennen und angemessen handeln, mussavia da la Protecziun d'uffants Svizra.

Persunas spezialisadas da differentas gruppas professionalas

- Astrid Schröder, Lavur sociala da scola Cuir
- Bettina Grischott, Donat Rischatsch, Ladina Manser e Silke Hauser, LEGR
- Christa Künzli, Scola chantunala grischuna
- Georges Steffen, Servetsch psicologic da scola
- Lisa Giorgio, Federaziun spezialisada per la tgira d'uffants dal Grischun
- Sonya Bardill, Federaziun da mainascolas dal Grischun
- Thierry Jeanneret, manader da la partiziun graubündenSport
- Wiebke Schwing, jugend.gr – Federaziun tetgala da la promoziun d'uffants e da giuvenils dal Grischun

Cumissiuun spezialisada per la protecziun d'uffants e per l'agid a la giuventetgna

- Presidi: Susanna Gadiant, manadra da l'Uffizi dal servetsch social
- Beat Hatz, manader da la partiziun Famiglias, uffants e giuvenils
- Bettina Melchior, manadra da l'Agid a victimas
- Bettina Ott Guyan, manadra da la Procura per giuvenils dal Grischun
- Daniel Erne, APUC Grischun, manader da la filiala Engiadina/ Vals dal sid
- Georges Steffen, manader dal Servetsch psicologic da scola
- Dr. med. Heidi Eckrich, directura medicala da la Psichiatria d'uffants e da giuvenils, SPGR
- Madlaina Baselgia, manadra dal Post da coordinaziun Violenza a chasa
- Michèle Albertin, manadra da la protecziun d'uffants, Ospital chantunal dal Grischun

Puncts da contact

- Angela Hepting, cussegliera da fundaziun e commembra da team central dal Standard grischun
- Matthias Tscharner, manader dal post da gestiun da l'Autoritad per la protecziun d'uffants e da creschids

Lectorat

TextKonzept, Heidi Leemann

Layout ed elements creativs

Miux SA / Stilecht

Maletg

Adobe Stock © LIGHTFIELD STUDIOS

Uffizi dal servetsch social dal Grischun
Famiglias, uffants e giuvenils
Grabenstrasse 8
7001 Cuir
081 257 26 54
cumpass@gr.ch

Versiun 1

Ediziun 2025

Guardar precis.
Agir en moda ponderada.
Chattar sustegn.

Kanton Graubünden
Chantun Grischun
Cantone dei Grigioni

Uffizi dal servetsch social dal Grischun
Famiglias, uffants e juvenils / Post da cussegliaziun per l'agid a victimas

Cussegliaziun spezialisada per la protecziun d'uffants

081 257 65 91

cumpass@gr.ch

www.gr.ch/cumpass